

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Red. și Administrația:
Str. Gh. Barițiu No. 1,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

Pe umerii partidelor serioase apasă răspunderi, — și deaceia partidul național-tărănesc e dator să ia atitudinea cea mai hotărâtă în contra tulburărilor echilibrului intern.

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

Iarăși etica bancară

de dr. Iustin Pop.

Suntem în preajma adunărilor generale ale băncilor noastre, cari își vor prezenta bilanțurile și rapoartele pe anul de gestiune expirat, însoțite cu fel și fel de propuneri privind distribuția veniturilor nete. Vor fi între ele de acelea, cari vor da dividende și ce mai știi, dacă nu și supra-dividende, după moda mai demult, deși ele se găsesc într-o situație profund schimbată, produsă de legea Conversiunii. E bun prilej și chiar o datorință către sine și marele public al țării, ca cei, ce conduc aceste bănci, să mediteze adânc și cu o deosebită seriozitate asupra distribuției beneficiului curat al lor, dacă vor să se resimtă într-o măsură cât de mică de datorința de a contribui la marea și prea greua problemă a refacerii creditului, distrus de felul și stupid și răutăcios și tendențios, iscodit de viclenia regimului liberal în legiuirea Conversiunii, care-i poartă pecetea bizantină.

Intr'un articol al meu, scris pe urma așa zisului congres economic ținut la Cluj la 28 Nov. 1935, am arătat, că factorul de deosebită importanță în refacerea creditului este ETICA BANCARĂ. Am dat noțiunea acesteia arătând, că ea este complexul considerațiilor și metodelor de moral și corectitate, pe cari trebuie să se întemeieze întreaga gestiune, a băncilor noastre în toate ramificările ei, căci numai etica bancară singură e în măsura de a cuceri sau recuceri pe marea regiună a vieții economico-financiare: INCREDEREA PUBLICĂ.

În această ordine de idei pun și susțin teza: în viața bancară pe primul plan stau deponenții iar acționarii pe ultimul plan. Nu voi insista, să arăt, că elementul deponenților este cel mai valoros în societatea oricărei țări. Congresul economic dela Cluj a recunoscut aceasta și în raportul secretarului general al Solidarității s'au spus cele mai frumoase elogii la adresa lor așa, că importanța lor în viața băncilor ardeleno-îndeosebi, nu o mai contestă nimenea, ci ea rămâne o glorie nediscutată în istoria noastră economico-financiară.

Dar raportul secretarului general al Solidarității mai constată și altceva extraordinar de important: *trei din patru părți adică 75% din pierderile conversionale le-au suportat deponenții și că sângerarea aceasta aproape stingătoare de viață, nu a*

încercat, să o stăvilească nimenea ba se arată cazuri, unde deponenții plătesc ei singuri din truda lor toate pagubele respectivelor bănci. Scurt și bine: băncile noastre, unele chiar în mod frandulos și dolosiv, au căutat, ca un Saturnus, să-și mânânce fiii de vii.

Acționarii? — Toate băncile au căutat, să-și salveze capitalul social ba și-au cruțat în parte preponderantă și rezervele, deschise și latente, doar acestea, mai ales cele din urmă, nici nu erau controlabile de deponenți, astfel acționarii nu au putut. Devalorizarea unor acții încă nu e pierdere reală. Ele au posibilitatea de a-și reveni la valoarea nominală sau la o supravaloare chiar. Deponenții însă nu mai pot pe cale legală, să-și recupereze ceea ce au pierdut în mod atât de revoltător, care echivalează cu confiscarea banului lor. Doar a mai rămas nădejdea, ca Curtea de Casație să declare neconstituționalitatea art. 52 din legea convers. Și apoi este bineșliut, că acționarul își crează voluntar răspunderea până la concurența acției sau acțiunilor, ce posedază. Răspunderea aceasta e un risc voit, consimțit din partea acționarului din momentul, când s'a făcut acționar așa, că acționarul chiar perzând valoarea acțiilor, pierderea lui e cu totul de altă natură decât cea a deponenților. Deponentul nu și-a angajat așa o răspundere și nici n'a consimțit în prealabil de a-și pierde banii încredințați unei bănci mai mult în folosul acesteia, decât în al său propriu, căci doar banii se pot fructifica în nenumărate moduri nu numai făcându-i depunere la bancă. Unde mai pui, că acționarul s'a înfruptat de dividende și supradividende ba mai fiind unii membri în consil. de adm., au beneficiat și de tantieme grease, cari toate, dacă la timpul lor ar fi fost mai cumpătate, ținându-se în vedere mai mult augmentarea fondurilor de rezervă și de consolidare tot mai accentuată a inst. de credit, ar fi contribuit în o măsură foarte simțită la bonitatea astfel la crearea unei capacități de rezistență a băncilor prea risipitoare în favorul acționarilor. În vecinătatea acestei procedări culpabile a unor bănci mai stă și alta: Sunt bănci, cari din altă vină a lor, chiar păcătoasă fie prin dolosivitatea ei, fie prin ușurința ei culpabilă, de ex. întreprinderi hazarde (Urmare în pag. 2-a)

Sedința comitetului executiv județean al part. național-tărănesc

D-nii Dr. Nicolae Penescu f. secretar gen. al minist. de interne și Dr. Gheorghe Dănilă notar public au fost aleși cu unanimitate vicepreședinții ai organizației noastre județene, iar Păr. Aron Mihăescu vice-președinte onorar.

Marți în 2 Martie 1937 la orele 3 p. m. a avut loc în sala casinei naționale din Deva, sedința comitetului județean al organizației partidului național-tărănesc din județul Hunedoara.

Sedința s'a deschis sub președinția dlui Dr. Iustin Pop primul vicepreședinte al organizației județene, la tribună luând încă loc dnii: Dr.

Budoiu Vasile, Crăciun Ioan, Lupuțiu Ioan, Cranciova Iosif, Popoviciu Aurel, Cristea Ioan, Codea Ioan, Sab'n Tomuș, Stanca Ioan I. Nicolae, Stoicuța Nandrea, Ioan Farcaș, — Bocan Petru, Dăneasă Gheorghe, Toma Petru, Babiș Andreiu, Silvașiu Adalbert, Todor Ioan, Sârbu Rudolf, Ormindeanu Petru, Covaciu Alexandru, Radu Alex. — Adam Nicolae

Dr. Gheorghe Dănilă

Dr. Nicolae Penescu

Mihăiu Tirea vicepreședinte al organizației județene. Adv. Lazăr Dănsoreanu secretarul general al organizației județene. Protopop Velar Paveloni, casierul org. jud. și Dr. Leo Parasca f. senator. În sală au luat loc D-nii: Adv. Victor Savu, f. primar. Dr. Ieronim Atirescu f. prefect, Dr. Nicolae Penescu, Păr. Aron Mihăescu dr. Alex. Herlea, adv. Gheorghe Voigănu, Prof. Samoilă Ciomașiu, adv. Octavian Cosma, dr. Gheorghe Dănilă, dr. Izidor Gora, dr. Iacob Oncu, Colonel Vasile Bancescu, dr. N. Rigcuța, dr. Cornel Impărat, dr. Romulus Cioflica, dr. Iosif Roman, adv. Viorel Sabin, Ardelean Dionisie, Iosif Demea, prof. Haneș, profesor Grecu, Alexandru Draie, Dir. Lazăr Vraciu, Păr. Oct. Medreș, Ilieșiu Dionisie, Inst. Axente Popoviciu, Inv. Peica Andronic, Inv. Jean Petrescu, Popoviciu-Petroșani, Boticiu Ovidiu, Andreica Vasile, Simion Bulz, Isaia Dăian, Mumăta Octavian, Almășan Ioan, Coriolan Simedru, Ilie Vasiliu, Ocea Petru, Ioan Presecan propr., Nicolae Bocog, Budoiu Constantin,

Alexă Ioan, C. Firtutescu, M. Trușă Bănțoreanu Ioan, Socaciu Pătruț, — Nicolae Ioan etc. etc.

Primul a luat cuvântul dl Dr. Iustin Pop care a evocat figura mult regretatului Dr. Emil Șelariu f. vicepreședinte al organizației noastre județene și întreg comitetul în memoria defunctului Dr. Emil Șelariu a ascultat în picioare această evocare, păstrând pe urmă câteva minute de tăcere.

După aceea s'a trecut la ordinea de zi, luând cuvântul dl Adv. Lazăr Dănsoreanu secr. gen. al org. jud. care a prezentat comitetului propunerea delegației permanente asupra alegerii dlor Dr. Nicolae Penescu și Dr. Gheorghe Dănilă în demnitățile de vicepreședinți ai organizației județene.

Întreagă asistența a ovacionat îndelungat pe noii vicepreședinți ai organizației județene cari au fost declarați aleși cu unanimitate.

Deasemenea a mai fost ales la propunerea dlui Dionisie Ilieșiu vicepreședinte onorar al organizației ju-

dețene dl păr. Aron M. hăescu.

Aici apoi mai iau cuvântul d-nii Colonel Vasile Bancescu, Protopop Paveloni, dr. Alex. Herlea, adv. Lăzar Dânsoreanu și dr. Iustin Pop.

După aceea dl secretar general Dânsoreanu, face un raport asupra situației partidului nostru în legătură cu alegerile județene procedându-se

la constituirea listei de candidare, — urmând ca discuțiunile asupra acestei chestiuni să fie continuate într-o viitoare ședință a delegației permanente.

După terminarea ordinii de zi dl Dr. Nicolae Penescu a făcut un important expozeu politic asupra situației centrale.

Cuvântarea dlui dr. Nicolae Penescu Politica economică și financiară

1. Scumpirea standardului vieții, fără mărirea corespunzătoare a salariilor și a venitului individual mediu.

2. Politica exportului. Variațiunile mari și dese ale acestei politici. Nesiguranța în afaceri, marile prime de export la 70—80%. — Convenții de plată grație cărora disponibilul de de-
vize este în străinătate.

Mare export pentru țările cu devize slabe. Balanței comerciale foarte active nu-l corespunde totuși nici o abundență în devisa la Banca Națională, nici o sporire a câștigului leului, — de fapt Leul devalorizat, fără ca economia națională să profite din această devalorizare, cauza acestor rezultate proaste este fuga devizelor.

Liberalii cari au fost totdeauna partizanii stabilizării, au desințat-o de fapt creind Banca Națională prin preluare de portofolii putrede dela Banca starea de nelichiditate.

Se laudă cu primul buget echilibrat. Buget echilibrat înseamnă finanțe bune cu monedă stabilă. Noi avem monedă devalorizată și un echilibru bugetar obținut prin mijloace extraordinare cum a fost recalcularea stocului de aur, operație financiară prin care Statul a restituit Bancii Naționale datoria sa pe care dacă o plătea din veniturile ordinare avea un buget desechilibrat.

Politica internă

Guvernul liberal a profitat de cea mai favorabilă situație care poate fi sperată. — Opoziție slabă și divizată care nici în parlament nu i-a făcut prea grele zile, — majoritate docilă foarte mulțumită că sunt la guvern și nerăvnind decât asta.

Domnul Tătărescu pentru liniștea guvernării sale cumpără bunăvoința extremiștilor de dreapta prin toleranța avertatelor și lovirilor, de față fiind autoritățile nepuținătoare. Oamenii sunt împușcați de echipe organizate fără ca instrucția să aibă curajul să-i trimită în judecată, pe asasini.

Mormântul lui Duca este batojocorit. Se remaniează guvernul trecând ministrul dela un departament la altul.

Gruparea „Totul pentru țară” trimite voluntari în Spania pentru ca să facă din ei martiri. Guvernul tolerează demonstrația din luna trecută. — Gruparea „Totul pentru țară” cu politica ei și justiția ei represivă pedepsește adversarii cu bătăi de bici și cu moarte. — La Văcărești pătrund legionarii cu revolverul în mână și în fața gârzi ca preș și ca admirație asasinii lui Stelescu sunt decorați cu ordinal Crucea Albă și Moja și Marin. — Guvernul recunoaște necapacitatea sa de-a stăpâni ordinea și totuși în loc să plece se remaniează.

Politica externă

După război în toate problemele ce se puneau la politica externă pentru consolidarea României în ce privește alianțele ei cu Mica Înțelegere, Înțelegerea Balcanică, Europa Centrală, cu Vechea Antantă se datorește acțiunii dlui Nicolae Titulescu. Noi vegham împotriva oricărei tendințe de tulburare a păcii fie că ea ar fi venit dela apus, fie că ea ar fi venit dela răsărit. — Această linie de conduită începută de Brătianu, continuată de Tache Ionescu a fost cu strălucire continuată de dl Titulescu.

Poate că uneori dl Titulescu a fost prea unilateral și n-a creiat suficiente puncte de înțelegere cu Italia sau chiar cu Germania. Poate că uneori chiar față de Polonia politica sa nu a fost destul de suplă.

Poatecă nu aveam prea mult de câștigat din atitudinea noastră prea exigentă în războiul italo-abisinian.

Deasemenea este posibil ca tendința dlui Titulescu de-a face un pact cu Rusia nu era prea fericită fiindcă poate fi considerată ca direct ostilă Germaniei și chiar Italiei fără să ne aducă realmente un folos prea mare.

Dar numai poate dl Titulescu era o forță europeană necesară politicii europene deci cu atât mai mult României.

Titulescu a știut să dea țării noastre un prestigiu european și s-o facă să jindă volanul de comandă al politicii europene centrale și balcanice într-o vreme când slăbiciunea organizației noastre militare face un aliat să se fadoiască de utilitatea alianței cu noi.

Dl. Titulescu a fost concediat în condițiuni neștute.

A câștigat politica noastră externă? Serbia ne-a pus în fața faptului implinit al pactului său de neagresiune cu Bulgaria. Bulgaria ne-a propus și nouă acest pact dar Dl. Titulescu l-a refuzat fiind loial Micii Antante și Serbiei. Dl. Stoianovici și-a dat bine seama de chestiunea aceasta, totuși l-a făcut.

Imediat după alungarea Dlui Titulescu Ungaria a început să vorbească de dreptatea cauzei ei.

În sfârșit incidentul cu unii reprezentanți diplomațiici steini este caracteristic al situației noastre externe.

Noul ministru de externe este un om de treabă, dar conștient de greutatea sarcinii sale. — Noroc că nepoțelul său dl Bădulescu îl înșeștește pretutindenea, probabil ca să-l împiedece să facă g. fe prea mari. Dar dl Antonescu nu prea știe ce se petrece în lume. Incidentul dela moartea lui Moja și Marin ne-a pus într-o situație dificilă. Ori dl Tătărescu avea în buzunar demisia ministrilor strelni și putea vorbi cum a vorbit,

sau trebuia să fie mai rezervat în raport cu situația noastră care este dintre cele mai dificile.

Dar ce este mai greu este că s-a creat o confuzie dăunătoare în politica noastră față de aliați. — Toleranța m'șcărilor flo-germane a creiat un echivoc în opininea publică internațională, fără a ne strage bunăvoința și mai puțin prietenia Italiei și Germaniei. După înlocuirea d-ului N. Titulescu, Mussolini vorbește la Milan despre Ușgarla mutilată, Horthy vizitează Roma, iar von Neurath ministrul de externe al Germaniei, merge la Budapesta.

Ceasul de față

Remanierea guvernului cu prefectul poliției Capitalei, subsecretar de stat la Interne este punerea guvernului Tătărescu sub tut. Această însemnează că Coroana nu mai are încredere în Guvernul liberal nici pe timpul scurt cât mai este la cârmă pentru votarea bugetului și terminarea sesiunii ordinare a parlamentului.

Iarăș etica bancară

(Continuare din pag. 1-a)

de, lux în regie cu automobile și legiune de funcționari, — au ajuns în stare de incapacitate de plată în regimul legii conversiunii și bietul deponent cade victimă al acestor bănci nemernice. Este apoi bineștiut, că nici un deponent n'a primit după depunerea sa stătea dobânzi, cari să egaleze pierderile, ce le îndură astfel toți deponenții au pierdut o parte foarte mare, dacă nu totalul capitalului de depunere, în schimb cotele lor de primit, sunt cu totul proplematice, expuse fiind oricărei crize economico financiare sau crizei speciale, ce poate atinge banca debitoare în timpul anilor de plată.

Unde sunt apoi considerațiunile juridice? Deponentul e creditorul băncii, acționarul e debitor iar banca e debitorul în asamblul tuturor acționarilor. Surprinderile, eventualitățile, intemperile și vicisitudinile, cu un cuvânt: toate riscurile și fatalitățile, ce se pot ivi în viața băncilor, trebuie, să-l atingă pe debitor, nu pe creditor. La noi însă pe urma înspăimântătoarelor monstruoziități, vivișecțiuni și perversități juridice de care băjbiie legea conversiunii s'a volat în modul cel mai revoltător acest principiu elementar și s'au inversat sorțile: deponentul-creditor perde totul iar băncile-debitori câștigă totul în situația creată, căci legea nici atâta dreptate n'a făcut, ca debitorul să fie egal lovit de pierdere cu creditorul.

În virtutea acestor adevăruri ireșistibile propun aci în publicitate, că până când deponenții și alți creditori ai băncilor debitoare nu-și vor fi primit integral cotele de plată, fixate de comis. pt. stab. capac. de plată sau convenite cu băncile debitoare, din creanțele lor originale, nici o bancă să nu dea dividendă acționarilor săi, din contra, dacă în bilanșurile lor se prezintă venit net disponibil de a fi distribuit, acesta să se împartă creditorilor, în special deponenților în fiecare an în proporția pierderilor îndurate de aceștia și nici decum acționarilor. Intrucât statutele unor bănci debitoare conșin dispoziția, că distribuirea divi-

lui. Aceasta mai însemnează însă obligația impusă d-ului Tătărescu să recunoască în fața țării că a greșit și că alta era politica pe care o impuneau interesele țării și chiar tradiția liberală.

Partidul liberal și parlamentul nu mai sunt azi decât paravanul care ascunde rău tot putregalul regimului. Noi am așteptat, i-am făcut credit, azi cerem conducerii partidului să pornească la răsturnarea regimului, care e devenit o mascaradă primejdioasă.

La sfârșitul cuvântării d-ului Dr. Nicolae Penescu a luat cuvântul Dl. Dr. Iustin Pop cere într-o expunere lămuritoare a arătat că partidul național țărănesc: nu are nici un fel de cărdășie cu partidele de dictatură fie ele de dreapta fie de stânga. Deaceia respinge cu indignare acușările că s'm fi un fel de comuniști fiindcă țărânul român este un individualist, el jine mai mult ca la viața lui la bucata de pământ, care este proprietatea lui particulară și de care nu vrea să abdică cu nici un preș. La orele 6 jum. seara importanta ședință a luat sfârșit.

dendei e obligatoare în caz de venit net, aceste bănci să-și modifice aceste dispoziții în sensul arătat. În extremis aș admite, ca în cazuri justificate de unele împrejurări și considerațiuni cu totul speciale, în care se găsește banca debitoare, beneficiul net să se distribue creditorilor și acționarilor respective bănci în proporția, cum au contribuit ei la suportarea pierderilor conversionale.

Am scris acest articol inspirat de sentimentul dreptății și am făcut propunerea de mai sus desinteresat, deoarece eu sunt acționarul de seamă al băncii Ardeleane, pentru mine ar fi deci avantajos o dividendă cât mai mare dela această bancă. Adevărat că sunt și deponentul ei, acest fapt însă nu influențează nici câtuș de puțin vederile mele în chestiunea, ce am tratat. Am satisfacția de a fi înțeles de unii oameni de bancă.

Înțelege-vor cei, ce stau la conducerea băncilor noastre debitoare buna intențiune, ce m'a animat în acest senz sau ei vor zice, că băncile debitoare nu sunt obligate, să facă gestul propus de mine? După *jus strictum*, în adevăr, nu au acest obligament, după *jus aequum* în da. Să nu se uite însă, că *jus aequum* în viață e mai tare decât *jus strictum*, aceasta în virtutea adevărului, că *summum jus summa injuria*. Gestul propus de mine li-ar face bine chiar acționarilor, ahtiați după dividendă, căci el ar contribui în o puternică măsură la refacerea creditului în general, tot așa la refacerea fiecărei bănci debitoare astfel și la redobândirea valorii acțiunilor lor.

Dealfel s'ar produce o gravă atingere a sentimentului moral public și a cinstei obștești, dacă acționarli ar beneficia de dividende iar deponenții păgubiți ar fi lăsați în suferință.

Dar mai este înțaccet gest și oltceva: ar fi o bucată din marea operă a solidarității sociale iar acesta reține dela — bolșevism.

Dr. IUSTIN POP,

Partidul național-țărănesc vestejește cu toată puterea atentatul dela Iași

Declarațiunile dlui Ion Mihalache

Di Ion Mihalache, președintele Partidului Național-țărănesc a făcut presei următoarele declarații despre atentatul comis la Iași, împotriva d-lui Traian Bratu, rectorul Universității din Iași:

„Am aflat cu explicabilă emoție vestea odiosului atentat, com's împotriva d-lui prof. Bratu, rectorul Universității din Iași, chiar la câteva minute după ce a avut loc. Di prof. Tănăsescu, prim-chirurgul Clinicii din Iași, care a făcut operația, mi-a mi-a exprimat opinia d-sale că după direcția tăieturilor, s'a urmărit decapitarea victimei. Dela poliția Iași, mi-a comunicat că se caută atentatorii cari n'au fost încă descoperiți și identificați printre studenți.

Adică ne-am găsit în fața unei încercări de măcelărie cu cuțitele a unui Rector universitar de către proprii săi studenți și aceasta nu pentru că le-ar fi adus vre-o nenorocire, ci pentru că așa cer idelle grupului lor politic, care vrea să înlocuască România.

Nu am nevoie să arăt cine este profesorul Bratu, care a ilustrat și ilustrează Universitatea ce și l-a ales Rector și care a prezidat Senatul restaurației. Nu am nevoie să pun în abominabil contrast calitatea de student cu aceea de măcelar de profesori.

Murturisesc, că sufletul meu de țărăni și sângele meu de români neaș refuză să priceapă cum ar putea fi asta faptă de student român. Pentru cinstea nației mele, cu gândul la osemintele și la spirital ostășilor căsuți pentru România Mare, mă rog lui Dumnezeu să fie ca un vis urât vestea, că aceștia au fost studenți. Ași fi fericit să se dovedească că n'au fost studenți rămân, ci au fost asasinii ordinari, recrutați din elementele degenerate ale neamului. Nu, nici atât. Să se dovedească, că nici nu sunt fiii ai pământului nostru, ci sunt descendenți de spurcăciuni, aduși aci de vânt, din cine știe ce colțuri de lume.

Nu se poate ca asta să fie faptă pornită din suflet și făcută din suflet de neam român adevărat. Nu! Acesta

este tineretul românesc al țării. Tineretul românesc al țării este grădina de flori, care va da roade prin faptele învâțării lor în România Nouă. El ru este pepiniera de asasinii cum vreau să-l prezinte streinii de spiritul, sângele și aspirația neamului.

Dar ori cum ar fi, cele întâmplate arată gradul de nebunie ce bătăie în țară și cum acești nebuni s'au putut întinde, pentru că răul să fie și mai mult așăst de toți irresponsabilități, la adăpostul impunității asigurate. România Nouă nu poate fi opera omintei și desechilibrului mintal. Gospodăria spirituală și materială nu o pot face decât cei ce înainte de toate și-au așezat echilibrul în propriul lor cap. Este de cercetat adânc ce forțe și ce mijloace nevăzute exaltează minti, înarmază brațe și transformă, pentru prima dată în istorie, pământul țării noastre într-o școală de asasinii și teroriști. Este de stabilit responsabilitățile adânci pentru cei cari au pus la cale crime, pentru cari legile țării prevăd sancțiuni. Este de stabilit răspunderi asupra paraliziei aparatului de Stat de când un guvern incapabil sau complice și cu tot felul de promiscuități a încurajat propaganda criminală și a tolerat înmixinți vinovate de dinafară.

Partidul Național-țărănesc n'a făcut de a da alarma, fără succes însă. Trebuie stabilite răspunderi și trebuie examinate cauzele adânci și organice în corpul sănătos al națiunii, înainte de a fi cuprins de totala paralizie. Arde focul înăuntru, arde focul la hotare. Neamul întreg trebuie zguduît în fibrele curate ale sufletului său. Oricine simte un picur de răspundere, oricine simte în vinele sale glasul sângelui, care ne-a apărât și pășirat pământul strămoșesc, trebuie să fie obsedați zi și noapte de zguduitoare întrebare: unde mergem? Vinovații și incapabili, responsabilii stărilor de anarhie de azi, care pun în culpă nu numai independența și onoarea neamului, ci însăși existența lui, să tragă consecințele cât mai este încă timp.

D. Traian Bratu atacat cu cuțitele de trei indivizi.

Rectorul Universității din Iași a fost supus imediat unei operații. Starea victimei.

Luni seara, la ora 21, pe când d. Traian Bratu, rectorul Universității din Iași, se întorcea dela o ședință a Consiliului Universitar, a fost întâmpinat în dreptul locuinței sale de trei necunoscuți: unul în costum național și doi în civil. Unul din necunoscuți i-a sstapat gura, iar ceilalți au început să-l lovească cu cuțitele. D. Bratu a fost imediat dus la spitalul Spiridon, unde profesorul Tănăsescu l-a făcut o operație. Rana cea mai serioasă este aceea care, prin ureche, l-a pătruns în țesuta capului. Starea dlui Bratu nu este gravă, dar sunt temeri de complicații întrucât dsa suferă de diabet.

Z'arele dintr'o relatare telefonică de ultimă oră, anunță că starea dlui prof. Traian Bratu, rectorul Universității din Iași, care a căzut ascară victima unui atentat, este în afară de orice pericol.

În cursul nopții, autoritățile au

procedat la arestarea a 50 persoane bănuite, printre care numeroși studenți din căminul „Râpa galbenă”. Căminul este încorjorat de cordoane de armată, care nu permit nimănui să părăsească localul. Printre cei arestați — scrie „Universul” — se găsesc: avocat Teodor Tudose, fost președinte al cercului stud. Iași. Nicolae Sguroju, actual președinte al cercului stud. Iași și Vasile Cărciu, student. Ministerul de Interne a fost informat imediat despre acest atentat, d. Tătărescu, prim-ministru și ministrul de interne, fiind ținut la curent de d. Gabriel Marinescu despre mersul cercetărilor. Autoritățile din Iași, au comunicat Ministerului de Interne că sunt bineștiți ca având legături cu acest atentat studentul Sguroju, Teodor Tudose și Cărciu. Toți trei au fost arestați.

*

Dnii Maniu, Mihalache și Mihail

Popovici s'au interesat zsi noapte telefonic de starea dlui prof. Bratu, care se menține mulțumitoare, excluzând complicațiile. Dsa prezintă lovituri de cuțit la cap și ceafă, o ureche ruptă, precum și o împunștură adâncă în spate.

*

A mai fost arestat la cămin studentul Carpen Dumitru, student la Drept. din anul II. Măneca hainei acestuia era plină cu sânge proaspăt închegat. Deasemenea hainele și erau stropite cu noroiu, ceea ce arată că

după săvârșirea atentatului a fugit pe străzile noroioase din Iași.

La ore 3 noaptea s'a terminat descinderea la „Râpa Galbenă”. Studentul Carpen Dumitru continuă a fi interogată.

Noaptea a avut loc la d. Tătărescu o consfătuire a autorităților. Primul ministru a dat instrucțiunile pentru o anchetă severă.

D. Mihalache a avut întrevederi tot timpul nopții cu fruntașii partidului. Ultima întrevedere a avut-o cu d. Armand Călinescu.

† Maria Mihaiu n. Demian

Martie, în 2 Martie 1937, la orele 9 jum. seara, în frumoasa vârstă de 83 ani și în al 63 lea an de căsnicie, s'adormit în Domnul în Oraștie Maria Mihaiu născ. Demian.

Înhumarea rămășițelor pământești a avut loc în ziua de Joi, 4 Martie 1937, în cavoul familiar din cimitirul ort. rom. din Oraștie, pe lângă participarea unei numeroase asistente.

Defuncta a fost bunica d-lui Dr. Zeno Drăla și mătușa d-lui director Aron Demian, cari deplâng în defuncta pe cea mai apropiată și scumpă ființă lor, căci le-a fost mai mult decât o mamă adevărată.

În societatea românească, defuncta ca soție, a preaveneratului cantețenar a d-lui Ioan Mihaiu, cât și prin familia distinsă din care era coboritoare, — a fost matroana venerată a întregii societăți românești și pentru

toată lumea care o cunoștea și o stima adânc.

Defuncta a trăit o viață frumoasă de 83 ani, dar tot atât de abacumată de soartea care i-a urmărit familia, pierzându-și chiar copiii scumpul prea de timpuriu. Sfârșitul vieții însă i-a fost o liniștitoare mângâiere în familiile nepășilor ei dragi.

Prin trecerea la cele eterne a defunctei matroane, rămâne un mare gol sufetes în șăul familiei pe care a iubit-o și căreia i-s'a devotat, dar lasă un gol tot atât de mare și în șăul societății, care a venerat-o ca pe cea mai reprezentativă Doamnă din generația luptelor celor mai grele pe cari le-a dat intelectualitatea românească din Ardeal.

Transmitem pe această cale îndureratei familii multă mângâiere.

Insinuări obrasnice.

De Andronic Peica.

Este, pentru nu știu a câtă oră, când scribul simbriaz Aramis dela „Solia Dreptății” se screme și se trudește să scoată P. N. Ț. comunist și periculos pentru țară. Dacă afirmațiile întunecimei sale ar fi debitate pentru prima dată, ar merita un altfel de răspuns, dar când, fără cel mai mic scrupul moral, afirmă și rumeșă în mod tendențios, în coloanele confratelui „Solia Dreptății” acelaș material, de-un an și mai bine, pe lângă că te scârbește dar te și revoltă. Denumirea de comunist, dată tuturor acelor de s'anga, care apără drepturile mulțimii, făcând-o pe această din urmă să-și spună singură durerile și necazurile, lăsând-o să-și aleasă singură conducătorii, nu-i ceva nou, e ceva vechiu în gura ciocoiului și-a partidulelor de dreapta.

Oonorabilul Aramis repetă doar ca nu s'implu automat ceea ce a apucat dela alții. Să vii și să afirmi, ba mai mult, să-i dai epitetul de „internasional țărănist” celui mai mare partid cum e P. N. Ț. ale cărui cadre sunt formate aproape în mod exclusiv numai din țărani români, este mai mult decât o inconștiență, este o insultă gravă, adusă țărănimii românești, în rândurile căreia nu găsești un singur „ins” care ar dori să-și stăpânească pământul și ce are în devălmășie.

Țăranul român vrea să fie stăpân desăvârșit pe bucata lui de pământ, manifestând astfel cel mai feroc spirit individualist, opusul colectivismului.

Partidul național-țărănesc comunist?

Comunismul este contra religiei, contra bisericii.

Cum ar putea să facă P. N. Ț. acest lucru când el se sprijină și e format din țărani, cari sunt drept credincioși creștini și cinsteș bise-

rica și pe slujitorii ei. Ba mai mult, în rândurile P. N. Ț. sunt înregistrate o mulțime de slujitori ai bisericii.

Legăturile cu streinii? Sunt o creație fantastică a eruditului scrib Aramis și-a presei hitleriste, care caută să provoace divisiune pentru a apăra astfel, pe marii șefi supremi și căpitani, dătorii de verdicte.

Alteceva-i doare pe Domnișorii șștia de dreapta. Ei știu că P. N. Ț. vrea să prindă într-o rețea întinsă și puternică de cooperative, toate gospodăriile țărănești, desființând trusturile și cartelurile de orice fel, ale ciocoișilor noștri, fiindcă după cum s'a experimentat și-n alte țări, numai cooperarea este mântuirea țăranului. Ei bine, dar cooperare nu înseamnă comunism și-atunci cum rămâne cu insinuările emeritului Aramis?!

Rămâne să le găsim cauza în repetatele insuccese ce le-a înregistrat „Frontul Românesc” în alegerile comunale, din vechiul regat, unde l-s'a verificat în existența față de P. N. Ț.

Mai puțină supărare Domnule Aramis, pentru că lumea a învățat să vadă mai limpede decât dta.

Spre știre.

Societatea Compozitorilor Români face cunoscut org. de petreceri cu muzică din plasa Oraștie și Geoagiu, că cu începerea dela 5 Martie 1937 să achite taxele legale d-lui Florea Marcu din Oraștie, str. Avram Iancu nr. 15, noul reprezentant al Societății.

„Cetiți Solia”

ȘTIRI.

† **Leopold Baitz.** Anunțăm cu multă durere că în ziua de 26 Febr. 1937, în al 64-lea an al vieții, a trecut la cele eterne Leopold Baitz, inginer agronom, directorul Școlii de Agricultură din Geosgiu, — după un morb scurt și greu.

Inhumarea rămășițelor pământești au avut loc în ziua de Duminică, 28 Febr. 1937, în cimitirul unit din Geosgiu, la care a participat o asistență foarte numeroasă de intelectuali și de țărani, veniți din toate părțile regiunii, căci defunctul a fost un om apreciat și stimat pentru caracterul său și pentru munca perseverentă, care a depus-o în interesul școlii ce a condus și în interesul public pe care l-a servit în mod absolut desinteresat.

Transmitem pe această cale cele mai sincere condoleanțe și mângâieri întristatei familii.

SUBCENTRELE DE PREGĂTIRE PREMILITARĂ Deva și Orăștie, aranjează o serbare urmată de dans, Sâmbătă în 13 Martie 1937, în sala „Central” din Orăștie, în scop de a se procura materiale de tragere și sport.

Program: „INTRUN ADĂPOST” schiță dramatică într-un act de Ionescu Vorel. Dansuri, recitări, etc. — sub conducerea d-lui Subl. de rezervă Remus Florincă.

VIZA CARNETELOR Md. E. I. a ofițerilor de rezervă se face în lunile Martie, Aprilie și Maiu 1937, când se face și controlul echipamentului de companie, la Cercul de Recrutare Hunedoara Deva, unde sunt obligați a se prezenta în persoană.

Instrucțiunile se pot vedea la Comisaritul de Poliție Orăștie.

NOI DRUMURI ÎN VALOARE DE 22 MILIARDE LEI se planuește — în afară de cele hotărâte până acum. Aceste lucrări se vor împărți pe timp de 10 ani. Drumurile planificate sunt necesare pentru cerințele apărării naționale cum și pentru schimbul produselor între diferitele regiuni ale țării.

M. SA REGELE A DĂRUIT haine copiilor săraci din București. În 15 Febr. d. Donescu, primarul Bucureștiului, a împărțit, în fața tuturor membrilor consiliului, haine la 170 de copii săraci, cari favează carte la școlile din capitală. Hainele au fost cumpărate din suma de 100 mii lei, pe care a dăruit-o, anume pentru scopul acela, Majestatea Sa Regele. După primirea acestui frumos dar, toți copiii au cântat imnul regal.

PROCESUL MOȘILOR. În 23 Februarie a. c. era să se judece, la Înalta Curte de Casație, procesul fostului inspector de domenii I. Popescu-Pera, condamnat pentru că a păgubit pe Moși când cu exproprierea pădurilor lui Moritz Tischler, pe care l-a favorizat. Din cauză că ședința din ziua numită a fost întregă ocupată cu recursul Cotrocenilor, procesul Moșilor a fost amânat la 17 Martie 1937.

UN COPIL DE 14 ANI IMPUȘCĂ O FETIȚĂ DE 12 ANI. Duminică seara în timp ce fetița Rupa Iuliana, de 12 ani din Sibiu se afla în casa

părintească împreună cu minorul Novac Florea de 14 ani, acesta luând un revolver a tras un g'oște în pieptul fetiței. Glonțele nemerind drept în inimă, fetița a murit pe loc. Nu se știe dacă este vorba de o crimă sau o simplă imprudență. Copilul Florea Novac a dispărut.

INCORPORAREA RECRUȚILOR După știri date de Ministerul Apărării Naționale, tinerii din cortig anul 1937 vor fi chemați sub arme pe ziua de 1 Aprilie 1937.

FACTURILE ȘI REGISTRELE COMERCIALE. Ministerul de Finanțe a hotărât, ca industriașii și comercianții să prezinte la control agenților fiscali, timp de doi ani de la data întocmirii, facturile și registrele conform art. 75 din legea timbrului. Unii controlorii cereau facturile pe 5 ani, ceea ce nu e legal.

FOSTUL ÎMPĂRAT AL ABISINIEI își cumpără moșie în Cehoslovacia. Gazetele cehoslovaee scriu că Negusul are de gând să se mute și să viețuiască de acum înainte în Cehoslovacia. În vederea împlinirii acestui gând el a însărcinat pe niște împuterniciți de ai săi ca să-i cumpere o moșie în preajma localității Noyord și, după cum se știe, târgul e acum pe sfârșite, așa că nu peste mult Negusul va ajunge cetățean în toată legea al Cehoslovaciei.

SCADE PRODUCȚIA DE PETROL. Anul trecut s'au scos din pământ în luna Ianuarie 2530 de vagoane de țiteiu pe zi, anul acesta în Ianuarie s'au scos însă numai 1980 vagoane, prin urmare că 550 vagoane mai puțin. Această scădere înseamnă o pierdere pentru calea ferată, care va duce cu o sută de mii de vagoane de țiteiu la an mai puțin. Statul va câștiga cu un miliard de lei mai puțin la an. Iată la ce ne face bătători de seamă ziarul „Argus” dela București!

ANUNȚ. În biblioteca Partidului Național-Tărănesc au apărut până în prezent următoarele broșuri:

1. **ION MIHALACHE:** Adâncind brazda, 80 pagini, 10 lei.

2. **Prof. G. RĂDULESCU-MOTRU:** Ideologia Statului Român, 46 pagini, 5 lei.

3. **ION MIHALACHE:** Tărănism și naționalism, 46 pagini, 5 lei.

4. **P. P. SUCIU:** Tărănism și doctrinele de import, 34 pag. 5 lei.

5. **Prof. VIRGIL MADGEARU:** Doctrina Tărănistă, 62 pag. 8 lei.

6. **Programul P. N. T.** redactat în grai popular, 102 pag. 10 lei.

7. **Prof. G. ZANE:** Tărănismul și organizarea Statului Român, 44 pag. 5 lei.

8. **ILARIE DOBRIDOR:** Problema Tinerețului, 64 pag.

Afară de acestea au mai apărut, în Biblioteca tinerețului național-tărănesc din Jud. Ilfov, următoarele lucrări, care se află de vânzare în acelaș loc:

1. **Prof. VIRGIL MADGEARU:** Indemnuri pentru Tinereț, 31 pagini, 5 lei.

2. **STANCIU STOIAN:** Tărănul în literatura română, 31 pag. 5 lei

Atragem atențiunea tuturor președinților de organizații județene, a șefilor de sectoare și a tuturor membrilor P. N. T. asupra acestor lucrări

folositoare și-i sfătuim să le cumpere. În felul acesta, citindu-le, își vor putea îmbogăți cunoștințele și își vor putea oțeli inimile și credința.

Aceste broșuri se găsesc de vânzare la Casa Partidului în București Str. Clemenceau No. 9 la dl. N. Bălsan.

Cererile se vor adresa în Str. Clemenceau 9, pe numele Casei Partidului Național-Tărănesc. Broșurile acestea se vând numai pe bani gata sau se expediază contra ramburs.

Facem un călduros apel către Domni președinți de organizații județene să ne dea prețiosul Dlor concurs, cumpărând și răspândind în județul Dlor aceste broșuri din biblioteca P. N. T.

DACĂ S'AR TOPI GHIAȚA dela cele două capete ale pământului. Un mare învățat american a scris o cludată carte cu privire la topirea ghiței dela cele două capete ale pământului, în care spune, că dacă s'ar topi dintr'odată toată această pătură de ghiță, care se afla acolo, atunci apa mărilor și oceanelor de azi s'ar mări cu 45 de metri, peste ceea ce este acum. Mărindu-se așa de mult apa, o bună parte de pământ uscat s'ar îneca.

INAPOIEREA VOIVODULUI MIHAI ÎN ȚARĂ. Măria sa Voivodul Mihai s'a înapoiat la sfârșitul săptămâ-

măii trecute în țară. Întru împlinirea Măriei Sale au eșit miniștrii, deputații și reprezentanții tuturor autorităților civile și militare din București.

ROMÂNIA.

Ministerul Justiției, Direcțiunea gen.

Publicațiune.

Dl. Tiberiu P. Neustädter, născut la 24 Noemv. ie 1912 în com. Petroșani (Hunedoara), domiciliat în com. Hațeg, atr. Lungă Nr. 30, a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe pe baza art. 10 numele său patrimonial de Neustädter în acela de Orășanu, spre a se numi Tiberiu Orășanu.

Ministerul publică aceasta, conf. art. 11, spre știința acelor care ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiunile prevăzute pe art. II, al zisului articol și de art. 3 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1936.

Un loc arător

de țrca 400 stp., aflător în hotarul comunei Șibot deasupra izvoarelor este de vânzare din mână liberă. — Doitorii să se intereseze în cancelaria advocațională a dlui Dr. Alex. Herlea din Orăștie.

Cetiți numai „Solia”

Motor de vânzare

de 10 H. P. sistem Ferosgricola, renovat în 1936, piston nou, cilindru strungit, cap nou, rezervor de apă, pompă. — Bun pentru a conduce o batoză de treerat de 800—1000 mm.

Ușor de transportat cu 2 bol.
Preț f. redus. Informațiuni la:

MAXIM COZAC, Orăștie,
Strada Cogălniceanu Nr. 24.

Caut

Un morariu bun și cinstit la o moară de apă, moara se află în Orăștie.

Informațiuni la MOISĂ IOAN Avândașul morii, com. Căstău

Caut pentru a cumpăra,

un folu și alte unelte pentru meseria de fierar.

Viorel Gavrilă
fierar.

Com. Poiana-Valea-Iepii jud. Hunedoara :-: :-:

Abonați „Solia”

Birou de arhitectură

D. Ionescu și I. Ciurdărescu

Arhitecți, studii de planuri și construcții de orice fel. — ORĂȘTIE, Str. Avram Iancu Nr. 6, și DEVA Str. Regina Maria Nr. 11.

De arendat

Dau în arendă cu începerea de 1 Ianuarie 1937 moara țărănească cu 2 pietri, situată în comuna Orăștioara de jos.

Informațiuni la subsemnatul:

Dr. AUREL BACIU
Com. Orăștioara de jos.